

Kluczowe projekty w zakresie zrównoważonego rozwoju – przykładowe trzy projekty

Tytuł	LIFECOOLCITY Wykorzystanie teledetekcji do zarządzania błękitno-zieloną infrastrukturą miast w procesie adaptacji do zmian klimatu Use of remote sensing for management of blue-green infrastructure in the process of city adaptation to climate change
Źródło dofinansowania	Komisja Europejska, Program na rzecz środowiska i klimatu LIFE
Poziom dofinansowania całego projektu (zł)	21 118 170 zł
Okres trwania	2023-2029
Słowa kluczowe	Zmiana klimatu, rozwiązania oparte na przyrodzie, adaptacja, inteligentne miasta
Cele Zrównoważonego Rozwoju ONZ (SDG)	SDG 11 – Zrównoważone miasta i społeczności – rozwój odpornych i zrównoważonych miast oraz wsparcie zarządzania miejską błękitno-zieloną infrastrukturą. SDG 13 – Działania w dziedzinie klimatu – zwiększanie zdolności adaptacyjnych miast do skutków zmiany klimatu, identyfikacja ryzyk klimatycznych oraz monitorowanie skuteczności działań adaptacyjnych. SDG 15 – Życie na lądzie – ochrona i wzmacnianie miejskich ekosystemów, terenów zielonych i obszarów cennych przyrodniczo.
Partnerstwa z uczelniami	Uniwersytet Łódzki, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska, Katedra UNESCO Ekohydrologii i Ekologii Stosowanej (Polska)
Partnerstwa z administracją publiczną	- Miasto Wrocław (Polska) - UNEP/GRID Warszawa w strukturze Narodowej Fundacji Ochrony Środowiska (Polska)
Partnerstwa z organizacjami z sektora pozarządowego	-
Partnerstwa z organizacjami z sektora prywatnego	- MGGP Aero Sp. z o.o. (Polska) - Ingenieurgesellschaft Prof. Dr. Sieker mbH (Niemcy)
Charakter projektu	- Rozwiązania do łagodzenia skutków zmian klimatu - Rozwój i wdrażanie rozwiązań opartych na przyrodzie (Nature-based Solutions) - Gromadzenie, analiza i porównywanie danych środowiskowych w skali międzynarodowej - Wsparcie władz lokalnych - Monitorowanie skuteczności interwencji - Upowszechnianie wiedzy i rozwój edukacji - Gromadzenie dobrych praktyk i tworzenie skalowalnych rozwiązań

Zakres tematyczny i cele ogólne	• Wzmocnienie zdolności adaptacyjnych miast do skutków antropogenicznej zmiany klimatu • Tworzenie wzorców inteligentnych miast przyszłości • Wsparcie zarządzania niebiesko-zieloną infrastrukturą (BGI) w 10 000 miast w Unii Europejskiej z wykorzystaniem danych satelitarnych i lotniczych, teledetekcji oraz systemów informacji geograficznej • Systematyczne gromadzenie, analiza i porównywanie danych środowiskowych dotyczących europejskich miast, pozwalające na ocenę stanu BZI, identyfikację trendów oraz porównywanie skali problemów środowiskowych i potrzeb adaptacyjnych między miastami • Opracowanie CoolCity Ranking – publikowanego cyklicznie od 2025 r. narzędzia obejmującego co najmniej 10 000 miast UE, umożliwiającego ocenę i porównywanie stanu ich błękitno-zielonej infrastruktury oraz obserwowanie zmian zachodzących w czasie. • Opracowanie narzędzi pozwalających zidentyfikować lokalne ryzyka i obszary wymagające interwencji • Stworzenie produktów informacyjnych i systemów informatycznych dla zarządców i mieszkańców miast • Wsparcie władz i zarządców miast w planowaniu strategii adaptacji do zmiany klimatu, w tym w podejmowaniu decyzji dotyczących rozwoju, przebudowy i ochrony błękitno-zielonej infrastruktury • Wskazywanie najbardziej odpowiednich interwencji dla konkretnych obszarów miasta oraz identyfikowanie terenów cennych przyrodniczo, wymagających ochrony ze względu na ich znaczenie dla odporności klimatycznej. • Monitorowanie i ocena skuteczności wdrożonych działań adaptacyjnych • Praktyczne wdrożenie i przetestowanie opracowanych rozwiązań we Wrocławiu • Utworzenie platformy informacyjno-edukacyjnej „Life in Cool City”, zapewniającej dostęp do wyników projektu oraz wiedzy dotyczącej wykorzystania teledetekcji i BZI w adaptacji miast do zmiany klimatu. • Tworzenie skalowalnych rozwiązań dla europejskich miast, umożliwiających wykorzystanie jednolitych metod i danych do diagnozowania problemów, planowania interwencji oraz monitorowania ich rezultatów w różnych miastach UE.
Więcej informacji	• https://radon.nauka.gov.pl/dane/profil/62d7b5b14dbd0970051836ce • https://woee.pl/projekty/lifecoolcity/

Tytuł	MOSAIC Zastosowanie Otwartej Nauki do tworzenia przyjaznego dla zdrowia środowiska z zaangażowaniem lokalnych społeczności Multi-site application of Open Science in the creAtion of healthy environments Involving local Communities
Źródło dofinansowania	Komisja Europejska, Horyzont 2020
Poziom dofinansowania całego projektu (zł)	26 009 842.83 zł
Okres trwania	2024-2027
Słowa kluczowe	Amazonia, ekstremalne zjawiska klimatyczne, zdrowie transgraniczne, nauka o danych, Afryka Wschodnia, degradacja środowiska, Jedno Zdrowie (One Health), otwarta nauka, podejścia partycypacyjne, zdrowie planetarne
Cele Zrównoważonego Rozwoju ONZ (SDG)	SDG 3 – Dobre zdrowie i jakość życia. Projekt bada wpływ zmian środowiskowych i klimatycznych na zdrowie i dobrostan ludzi, m.in. choroby zakaźne, niedożywienie, zdrowie psychiczne i dostęp do opieki zdrowotnej. Podejścia One Health i Planetary Health. SDG 10 – Mniej nierówności: działania dotyczą szczególnie narażonych społeczności na obszarach transgranicznych, które mają utrudniony dostęp do opieki zdrowotnej, danych i narzędzi wspierających podejmowanie decyzji. SDG 13 – Działania w dziedzinie klimatu – adaptacja do ekstremalnych zjawisk klimatycznych, zwłaszcza suszy w Afryce Wschodniej; budowanie zdolności lokalnych społeczności do reagowania na skutki zmiany klimatu; współtworzenie rozwiązań adaptacyjnych i łagodzących. SDG 15 – Życie na lądzie – degradacja środowiska, wylesianie Amazonii, zmiany użytkowania gruntów, ochrona bioróżnorodności oraz zależności między stanem ekosystemów a zdrowiem ludzi i zwierząt. SDG 17 – Partnerstwa na rzecz celów: międzynarodowe konsorcjum, współpraca transgraniczna, współtworzenie wiedzy przez naukowców i społeczności lokalne, Open Science oraz międzynarodowa wymiana i integracja danych.
Partnerstwa z uczelniami	• Uniwersytet Aix-Marseille (Aix-Marseille Université) (Francja) • Uniwersytet Lizboński (Universidade de Lisboa) (Portugalia) • Uniwersytet Artois (Université d’Artois) (Francja) • Uniwersytet w Brasílii (Universidade de Brasília) (Brazylia) • Uniwersytet w Perpignan Via Domitia (Université de Perpignan Via Domitia) (Francja) • Narodowy Uniwersytet Kolumbii (Universidad Nacional de Colombia, UNAL) (Kolumbia)

Partnerstwa z administracją publiczną	• Centrum Szpitalne w Cayenne im. Andrée Rosemon (Centre Hospitalier de Cayenne Andrée Rosemon, CHC) (Francja – Gujana Francuska) • Fundacja Oswaldo Cruza (Fundação Oswaldo Cruz, Fiocruz) (Brazylia) • PICTIS – Portugalskie Centrum Innowacji w zakresie Informacji Terytorialnej (Portuguese Innovation Centre for Territorial Information Systems, PICTIS) (Portugalia) • Panamerykańska Organizacja Zdrowia (Pan American Health Organization, PAHO) (Stany Zjednoczone) • Centrum Współpracy Międzynarodowej w zakresie Badań Rolniczych na rzecz Rozwoju (Centre de coopération internationale en recherche agronomique pour le développement, CIRAD) (Francja) • Narodowy Instytut Badawczy Rolnictwa, Żywności i Środowiska (Institut national de recherche pour l'agriculture, l'alimentation et l'environnement, INRAE) (Francja) • Instytut Pasteura w Gujanie (Institut Pasteur de la Guyane, IPG) (Francja – Gujana Francuska) • Instytut Badań na rzecz Rozwoju (Institut de recherche pour le développement, IRD) (Francja)
Partnerstwa z organizacjami z sektora pozarządowego	• Afrykańskie Centrum Badań nad Ludnością i Zdrowiem (African Center for Global Health and Social Transformation) (Uganda)
Partnerstwa z organizacjami z sektora prywatnego	• -
Charakter projektu	• Rozwiązania w zakresie adaptacji do zmiany klimatu i łagodzenia jej skutków • Gromadzenie, analiza i porównywanie danych środowiskowych i zdrowotnych w skali międzynarodowej • Monitorowanie wpływu zmian środowiskowych i klimatycznych na zdrowie i dobrostan społeczności • Identyfikacja zagrożeń środowiskowych i zdrowotnych • Wsparcie społeczności lokalnych i interesariuszy w podejmowaniu decyzji • Współtworzenie i upowszechnianie wiedzy • Rozwój otwartych narzędzi i ekosystemów informacyjnych wspierających podejmowanie decyzji • Łączenie danych i wiedzy z różnych dziedzin w ramach podejść One Health i Planetary Health • Rozwój otwartej nauki oraz zwiększanie dostępności i możliwości ponownego wykorzystania danych • Gromadzenie dobrych praktyk i tworzenie skalowalnych rozwiązań • Wsparcie projektowania skoordynowanych działań i polityk na poziomie lokalnym, krajowym i międzynarodowym
Zakres tematyczny i cele ogólne	• Poprawa zdrowia i dobrostanu społeczności zamieszkujących obszary transgraniczne w Afryce Wschodniej i Amazonii, szczególnie narażonych na skutki degradacji środowiska i ekstremalnych zjawisk klimatycznych. • Opracowanie i wdrożenie rozwiązań adaptacyjnych i łagodzących skutki zmian środowiskowych i klimatycznych, dostosowanych do lokalnych uwarunkowań, potrzeb i możliwości społeczności. • Wykorzystanie otwartej nauki (Open Science) do udostępniania, integrowania i ponownego wykorzystywania danych oraz wiedzy dotyczących środowiska, klimatu, zdrowia ludzi i zwierząt, bioróżnorodności oraz warunków życia.

	• Tworzenie otwartych, multimodalnych i możliwych do powielania ekosystemów informacji, wspierających podejmowanie decyzji na poziomie lokalnym. • Włączenie lokalnych społeczności w proces badawczy. • Opracowywanie i ocena wskaźników opisujących zależności między zmianami środowiskowymi, zdrowiem, dobrostanem i praktykami lokalnych społeczności. • Integracja danych pochodzących z różnych dziedzin i źródeł oraz zwiększenie ich interoperacyjności, dostępności i możliwości wykorzystania w różnych obszarach badawczych i decyzyjnych. • Rozwijanie podejścia transdyscyplinarnego, łączącego m.in. koncepcje One Health, Planetary Health i Sustainability Science. • Wzmocnienie lokalnych kompetencji i narzędzi wspierających podejmowanie decyzji dotyczących zdrowia, ochrony bioróżnorodności, warunków życia i dobrostanu. • Rozwój współpracy transgranicznej poprzez poprawę wymiany porównywalnych danych, informacji i wiedzy między społecznościami. • Wypracowanie wspólnego rozumienia lokalnych zagrożeń i zależności między środowiskiem a zdrowiem, umożliwiającego projektowanie skoordynowanych działań. • Opracowanie i wdrożenie strategii upowszechniania wyników i wiedzy przy aktywnym udziale lokalnych interesariuszy. • Tworzenie rozwiązań możliwych do zastosowania w innych regionach, tak aby doświadczenia i rozwiązania wypracowane lokalnie mogły wspierać działania państw oraz organizacji międzynarodowych na większą skalę.
Więcej informacji	• https://cordis.europa.eu/project/id/101137398 • https://www.mosaic-planetaryhealth.eu/ • https://radon.nauka.gov.pl/dane/profil/65806cd725cdc15573f58ead

Tytuł	WaterLANDS Naturalne magazyny węgla dla klimatu, ludzi i przyrody Water-based solutions for carbon storage, people and wilderness
Źródło dofinansowania	Komisja Europejska, Horyzont 2020
Poziom dofinansowania całego projektu (zł)	€ 23 631 574,75 (102 422 907,86 zł kurs NBP z dnia 01.12.2021)
Okres trwania	2021-2027
Słowa kluczowe	
Cele Zrównoważonego Rozwoju ONZ (SDG)	SDG 6 – Czysta woda i warunki sanitarne: mokradła jako element ekosystemów wodnych. SDG 13 – Działania w dziedzinie klimatu: odtwarzanie mokradeł jako narzędzie przeciwdziałania zmianie klimatu i adaptacji; magazynowanie węgla, zwiększanie naturalnej sekwestracji CO ₂ oraz ograniczanie skutków powodzi i innych zagrożeń. SDG 15 – Życie na lądzie: renaturyzacja zdegradowanych mokradeł, odbudowa ekosystemów, ochrona siedlisk i bioróżnorodności oraz przywracanie usług ekosystemowych. SDG 17 – Partnerstwa na rzecz celów: międzynarodowa i międzysektorowa współpraca, transfer dobrych praktyk, współtworzenie rozwiązań z lokalnymi społecznościami, administracją i innymi interesariuszami.
Partnerstwa z uczelniami	• University College Dublin (Irlandia) • Narodowy Uniwersytet Irlandii w Galway (Irlandia) • Uniwersytet w Tartu (Estonia) • Uniwersytet Wschodniej Finlandii (Finlandia) • Uniwersytet Ca' Foscari (Włochy) • Uniwersytet w Wageningen (Holandia) • Uniwersytet im. Radbouda w Nijmegen (Holandia) • Uniwersytet w Uppsali (Szwecja) • University of Leeds (Wielka Brytania)
Partnerstwa z administracją publiczną	• National Parks and Wildlife Service (Irlandia) • Centrum Gospodarki Leśnej (Estonia) • Geological Survey of Finland (Finlandia) • Prowincja Groningen (Holandia) • Staatsbosbeheer (Holandia) • Estacion Biologica Doñana – CSIC (Hiszpania) • Natural England (Wielka Brytania)

Partnerstwa z organizacjami z sektora pozarządowego	• WWF Bułgaria (Bułgaria) • Community Wetlands Forum (Irlandia) • Landscape Finance Lab (Austria) • Balkani Wildlife Society (Bułgaria) • Estoński Fundusz na rzecz Przyrody (Estonia) • Plan Bleu (Francja) • Tour du Valat (Francja) • Fundacja prof. Michaela Succowa (Niemcy) • We are here Venice (Włochy) • Wetlands International (Holandia) • Centrum Ochrony Mokradeł (Polska) • IUCN-UK Peatland Programme (Wielka Brytania)
Partnerstwa z organizacjami z sektora prywatnego	• ERINN Innovation Ltd. (Irlandia) • Prospex Institute (Belgia) • AS Tootsi Turvas (Estonia)
Charakter projektu	• Transfer wiedzy z obszarów referencyjnych (Knowledge Sites) do obszarów wdrożeniowych (Action Sites) • Przygotowanie zestawu źródeł wiedzy wspierających decydentów rządowych • Przygotowanie zestawu źródeł wiedzy wspierających osoby wdrażające działania renaturalizacyjne • Przygotowanie zestawu źródeł wiedzy dla społeczności • Gromadzenie dobrych praktyk i tworzenie skalowalnych rozwiązań • Wymiana wiedzy i doświadczeń w skali międzynarodowej • Wsparcie decydentów i interesariuszy w planowaniu działań renaturyzacyjnych • Współtworzenie rozwiązań z lokalnymi społecznościami i interesariuszami • Rozwój współpracy międzysektorowej i interdyscyplinarnej • Monitorowanie i ocena skuteczności działań • Opracowywanie wskaźników oceny efektów środowiskowych, społeczno-ekonomicznych i finansowych • Identyfikacja modeli biznesowych, zachęt ekonomicznych i źródeł finansowania • Dostosowywanie rozwiązań i instrumentów finansowych do uwarunkowań lokalnych
Zakres tematyczny i cele ogólne	• Odbudowa zdegradowanych obszarów podmokłych w Europie na dużą skalę oraz zwiększenie skali działań renaturyzacyjnych. • Ochrona i odtwarzanie bioróżnorodności oraz funkcji ekosystemów mokradłowych. • Ochrona usług ekosystemowych mokradeł, w tym retencji i oczyszczania wody, ograniczania skutków powodzi i sztormów oraz usuwania zanieczyszczeń i nadmiaru substancji odżywczych. • Utrzymanie zdolności mokradeł do magazynowania węgla oraz zwiększenie naturalnej sekwestracji CO₂.

	• Identyfikacja i przewyżnianie barier dla renaturyzacji mokradeł, w tym barier społeczno-ekonomicznych, instytucjonalnych, finansowych oraz związanych z niewystarczającym zaangażowaniem interesariuszy i wymianą wiedzy. • Gromadzenie, integracja i upowszechnianie wiedzy oraz dobrych praktyk w zakresie skutecznej i skalowalnej renaturyzacji mokradeł. • Opracowanie zintegrowanych modeli i rozwiązań umożliwiających powielanie i zwiększanie skali działań renaturyzacyjnych w innych regionach Europy. • Dostosowanie metod renaturyzacji do lokalnych warunków przyrodniczych, społecznych i kulturowych. • Współprojektowanie działań z lokalnymi społecznościami i interesariuszami oraz ich trwałe włączanie w proces planowania i realizacji renaturyzacji. • Zapewnienie społecznych i ekonomicznych korzyści z odbudowy mokradeł dla lokalnych społeczności, obok efektów środowiskowych. • Rozwój współpracy międzysektorowej i interdyscyplinarnej na rzecz odtwarzania ekosystemów mokradłowych. • Opracowanie odpowiednich modeli regulacyjnych wspierających renaturyzację na poziomie lokalnym i krajowym. • Identyfikacja i rozwój modeli biznesowych, zachęt ekonomicznych oraz źródeł finansowania renaturyzacji mokradeł. • Opracowanie wskaźników służących monitorowaniu i ocenie skuteczności renaturyzacji, obejmujących efekty ekosystemowe, społeczno-ekonomiczne oraz trwałość finansową.
Więcej informacji	• https://waterlands.eu/ • https://cordis.europa.eu/project/id/101036484